

Grad vertikalno malo jače, 2024.
akvarel na papiru, 105 x 75 cm

Grad stubičasti, 2026.
akvarel na papiru, 200 x 140 cm

Damir Facan-Grdiša rođen je 1965. godine u Zagrebu. Umjetničko obrazovanje započinje na Školi za primijenjenu umjetnost, odjel zidnih slikarskih tehnika, da bi 1990. godine diplomirao na Odsjeku za slikarstvo Akademije likovnih umjetnosti u Zagrebu, u klasi profesora Ive Frišića. Nakon studija radi kao nastavnik likovnih stručnih predmeta na Obrtničkoj školi u Zagrebu do 1998. godine. Nakon toga djeluje

Draškovićeva 25, Zagreb
mob: 091 579 3605; tel.: 01 461 7096
mail: damirfacan@gmail.com

Nakladnik: POU Krapina, Galerija grada Krapine, Magistarska 25, 49000 Krapina; Za nakladnika: Grozdana Pavlović; Likovni postav: Damir Facan-Grdiša, Sonja Švec Španjol; Tekst: Sonja Švec Španjol; Grafičko oblikovanje: Ana Zubić; Tisak: Idea graf d.o.o.; Naklada: 100

More primireno, 2021.
akvarel na papiru, 200 x 140 cm

More pred križanjem, 2025.
akvarel na papiru, 200 x 140 cm

kao samostalni umjetnik, izlaže te objavljuje ilustracije za više izdavačkih kuća. Član je HDLU-a, ULUPUH-a, a od 2002. godine i HZSU-a. Uz slikarstvo kao primarni medij umjetničkog izražavanja, Damir Facan-Grdiša od 1986. godine radi i kao vanjski suradnik Restauratorskog zavoda Hrvatske, a od 2000. godine kao samostalni licencirani restaurator za zidno slikarstvo.

**DAMIR
FACAN-GRDIŠA**

NAGNUTO IZMEĐU

Jer začudnosti mora biti... Damir Facan–Grdiša već godinama izaziva udivljenje oblikujući čudnovate monumentalne kompozicije na površini papira u tradicionalnoj tehnici akvarela. More i grad, dva likovno, karakterno i značenjski posve suprotna motiva, figurativno su polazište za oblikovanje likovnog teksta. More kao elementarna sila prirode koja svojim zastrašujućim razmjerima izaziva strahopoštovanje kod pojedinca te sociološki aspekt grada od kraja 1990-ih predstavljaju tematsko polazište unutar kojeg Damir Facan–Grdiša predano traga za likovnim pokretom linije, plohe i boje. Autor polazi od jednostavne apstraktne skice malog formata unutar koje rješava osnovne silnice neophodne za jasnu definiciju prostora i kasniju razradu kompozicije. Valja naglasiti kako su motivi iz realnog svijeta tek polazište za gradnju likovne priče koja vrlo brzo nadilazi pojam polazišnog motiva i započinje vlastiti život. Naime, elementi likovnog duha koje autor unosi u materiju izraženi su kroz prirodan osjećaj za boju, liniju i volumen, dok je akvarel u potpunosti ugođen s karakterom umjetnika.

Grad najčešće nosi asocijaciju hladnoće, dok ga umjetnik toplim spektrom boja želi učiniti humanijim i prihvatljivijim. More pak izaziva fascinaciju kao najgrandioznija prirodna pojava koju umjetnik reducira na geometrijske oblike dok otkriva vlastitu teksturu mora. Obje teme poticajno su polazište za razradu likovnih elemenata u području krajnje reducirane i stilizirane figurativnosti. Sadržaj djela oblikovan je strukturna sazdanim od niza ponavljajućih elemenata, pri čemu svježina, sjaj i svjetlost akvarela definiraju atmosferu pojedinog rada. Istraživanje na

površini papira odvija se u području kompozicije i svjetlosti. Matematičkom redukcijom ostvaruje se raster ponavljajućih planova i ritma, koji je povremeno obogaćen uplivom druge boje ili linijom drugačijeg karaktera. Akvarel kao tehnika obojane svjetlosti ne javlja se u potpunoj slobodi razlivenih transparentnih mrlja, već prati karakter tankočutne britkosti crteža, dok autor precizno, strpljivo i minuciozno niže i do 15 tonova jedne boje oblikujući pojedini val, oblak ili plohu nebodera. Sustavnim radom Damir Facan–Grdiša došao je do spoznaje kako preslagivanjem može ostvariti intenzitet boje koji akvarel posjeduje jer mu prosijavanje podloge daje neprikosnovenu snagu svjetlosti. Oblikovanjem formi principom nizanjanja tonova zadržava se intenzitet boje i oblika na velikim formatima, a kontrast najsvjetlijih i najtamnijih tonova omogućuje utjelovljenje metafizičke ljepote svjetlosti koja izbija iznutra.

Izložba *Nagnuto između* objedinjuje radove Damira Facana–Grdiše nastale u periodu od 2019. godine pa sve do danas te predstavlja kontinuirani razvoj autorskog istraživanja unutar medija akvarela ukazujući pritom na suptilne, ali s vremenom vidljive mijene unutar opusa. Ciklus je prvi put predstavljen javnosti kroz samostalnu izložbu *Egzistencije* 2015. godine da bi potom krenuo na svoje putovanje Hrvatskom izložbom *Konfrontacija prostora* tijekom 2019. i 2020. godine te ga je autor nastavio razvijati i nadopunjavati novim radovima, a svaki kompozicijski, stilski i građivni pomak nagoviješten je kroz naziv iduće izložbe. Tako su nakon *Konfrontacije prostora* uslijedile izložbe *Izbjegavajući crnu* (2021.), *Nagnuto*, *Nagnuto malo* i *Nagnuto*

More kvadratično, 2026.
akvarel na papiru, 140 x 140 cm

jače (2022.), *Dijagonalno* (2023.), *Zelenije i U središtu napetosti* (2024.) te *Nagnuto malo jače* (2025.). Svaka izložba izrazila je stanovitu likovnu i misaonu promjenu u ciklusu. Tako i izložba *Nagnuto između*, kao što joj samo ime kaže, ukazuje na novi suodnos između glavnih silnica unutar kompozicije. U novim djelima s temom mora, brod i dalje ostaje strukturalno i motivsko središte koje uravnotežuje kompoziciju, ali i zadržava cjelokupni prikaz u području figuracije. Nebo i morska gibanja u potpunosti se isprepliću te ulaze u nove suodnose zahvaljujući dijagonalnim silnicama koje daju glavni ritam unutar manjih sekcija. Zanimljiv moment pronalazimo u radu *More razrezano*. Uplivi akromatskih tonova javljaju se suptilno i gotovo neprimjetno na bočnim stranama kompozicije te igraju višestruku ulogu. S jedne strane, čine nit poveznicu sa stiliziranim motivom broda koji je od samih početaka prikazan u sivim tonovima, dok s druge strane, fokus stavljaju na kolorističko središte slike. Prisutnost ranijih i recentnih radova u istom izložbenom prostoru omogućuje praćenje suptilnih mijena unutar ciklusa koje nisu odmah i na prvu vidljive ako kronološki pratimo radove. Primjerice, nekadašnje maksimalno zgusnute konglomeracije nebodera oblikovane usitnjenim formama jasnih čistih boja u radu *Zastor gradski* iz 2020. godine postepeno se transformiraju u značajno okrupnjene i pojednostavljene forme u radovima *Morsko nebo ušiljeno* i *More nije oblačno* iz 2024. godine. Promjene u koloritu kreću se od tonski ujednačenih, gotovo monokromatskih, interpretacija u radu *More primireno* iz 2021. pa sve do naglašenih kontrasta u manjem formatu *Grmlje morsko* iz 2024. godine. Recentni radovi iz 2025. i 2026.

godine naznačuju svojevrsno otvaranje palete uz sve veću prisutnost svjetlijih tonova. Možda najveća promjena do sada, uz sve zastupljeniju krajnje suptilnu i nježnu izmjenu tonova od srednjih do najsvjetlijih, očituje se u značajnom smanjenju amplitude vala. Visoke i snažne cik-cak forme i krivulje vala značajno su smanjenog opsega u radu *More – pred križanjem* iz 2026. godine što u konačnici stvara jedan blaži, smireniji i laganiji mikro pokret unutar kompozicije dok glavne silnice dobivaju na snazi kroz veću okomitost dominantnih dijagonala koje sežu od gornjeg lijevog do donjeg desnog ugla slike. One su pak uravnotežene blagim centripetalnim gibanjem novih tonaliteta žućkastoplavkastih i žućkastozelenkastih valova u gornjem dijelu kompozicije.

Odabirom naglašeno monumentalnih formata, tradicionalne likovne tehnike i nekonvencionalnog pristupa akvarelu, Damir Facan–Grdiša potvrđuje kako klasične likovne tehnike mogu pružiti posve otvoren prostor za dugoročno i slojevito suvremeno likovno istraživanje. Suverenim vladanjem likovnim elementima na impresivnim površinama papira, ali i intuitivnim osjećanjem materije, Damir Facan–Grdiša hrabro nastavlja istraživanje mogućnosti likovnosti kroz izmještanje građivnih elemenata slike, čime ujedno potiče promatrača da napusti očekivanja prepoznatljivog svijeta figuracije i spozna unutarnji ustroj umjetničkog djela. Zaključak nas vraća na početak teksta jer je upravo začudnost glavna odlika dugogodišnjeg posvećenog i predanog rada kojim Damir Facan–Grdiša uspijeva kroz dva tradicionalna i svima poznata motiva – more i grad – potaknuti posve novo viđenje slike.

viša kustosica Sonja Švec Španjol, mag. hist. art.